

Punkt 6.

Orientering om ændring af reglerne for plejefamilier

2019-004735

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering, at Folketinget har vedtaget en række ændringer af serviceloven vedrørende plejefamilier.

Beslutning:

Til orientering.

Sagsbeskrivelse

Ved L8 2018/19 har Folketinget vedtaget regelændringer vedrørende plejefamilier. I nærværende skrivelse orienterer Socialsekretariatet og Familieplejen overordnet om de lovændringer og de afledte konsekvenser i praksis, som har relevans for Socialafdelingen.

A. De relevante lovændringer som følger af L8 2018/19

Der indføres 3 nye plejefamilietyper, som varierer efter de støttebehov og indsatser, som plejefamilien godkendes til at håndtere:

”Almen plejefamilietype”

Den almene plejefamilietype godkendes til at levere en grundlæggende indsats og omsorgsfuldt familieliv med struktureret hverdag. Den er møntet på anbringelse af et barn/en ung med let eller moderat støttebehov. Der kan være tale om samarbejde med fagpersoner, men der er ikke krav om særlig viden eller faglige kompetencer hos plejefamilien. Dermed er der ikke tale om godkendelse til at håndtere svære problematikker, og det fremgår således af bemærkningerne til loven, at den almene plejefamilie ikke kan modtage et barn eller en ung i pleje med svære støttebehov.

”Forstærkede plejefamilier”;

Den forstærkede plejefamilie godkendes til at håndtere et barn/en ung med moderate til svære støttebehov. Plejefamilien har viden om særlige behov og/eller børn/unge i mistrivsel. Der kan være samarbejde med eksterne fagpersoner, og plejefamilien kan medvirke til supplerende støtte/behandlingsindsatsen qua deres faglige og personlige kompetencer.

Den forstærkede plejefamilie spiller mere aktiv rolle i opfølgning, eksempelvis under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud. Der kan også være tale om, at der i perioder er brug for ekstra støtte/behandling. Denne plejefamilietype forudsættes anvendt på omsorgsvigtede børn og unge med angst og højt skolefravær eller omsorgsvigtede med selvskadende adfærd og selvmordstanker mv.

”Specialiserede plejefamilier”;

Den specialiserede plejefamilie godkendes til at håndtere børn/unge med svære støttebehov eller tegn på mistrivsel, og som har gavn af familielignende rammer. Den kan være relevant, når den vurderes egnet til at håndtere det komplicerede forældresamarbejde. Den vil have særlige kompetencer og kvalifikationer, som er en forudsætning for at indgå i samarbejde med fagpersoner og i supplerende støtte/behandling.

Der kan eksempelvis være tale om plejefamilie, som har solid erfaring med målgruppen, relevant uddannelse, krisehåndtering, sorgreaktioner mm. Den specialiserede plejefamilie kan endvidere være relevant til at varetage børn og unge med psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, mental retardering, eller epileptiske anfald med udad reagerende adfærd. Den forudsættes tillige relevant ved anbringelse af massivt omsorgsvigtede børn/unge med behov for akutanbringelse.

Socialtilsynet godkender og indplacerer de tre nye plejefamilietyper i de rette kategorier. Deraf følger ændringer i lov om socialtilsyn, jf. lovforslagets § 2. Servicelovens § 66A stk. 1 og 2 indeholder regler for plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, og godkendelse heraf. Fremadrettet er det alene netværksplejefamilier, som godkendes som konkret egnede af kommunen, resten godkendes af Socialtilsynet.

Servicelovens § 66b samler reglerne om netværksplejefamilier. I stk. 4 præciseres reglerne om omkostningsgodtgørelse til netværksplejefamilie, og som noget nyt at op til 20.000 kr. årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Det skal dog fortsat kunne godtgøres, at der er behov og hvad dækningen af dette behov forventes at beløbe sig til, men der er ikke krav om dokumentation for udgiften. Det kan f.eks. være dækning af udgifter til medicin, vådeliggerudstyr el.lign. Der er ikke tænkt indholdsmæssige ændringer af kommunernes praksis for omkostningsdækning.

Der er vedtaget krav om nyt vidensbaseret grundkursus til plejefamilier samt et intensivt opstartsforløb i begyndelsen af anbringelsen, som er relevant og tilpasset den konkrete opgave. Der indføres endvidere et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af

supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse. Socialstyrelsen skal udarbejde et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne. Ifølge lovens § 66 c, stk. indføres et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien. Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

§ 66d, hvor kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til plejefamilier videreføres, dog således at netværksplejefamilier sikres ret til faglig støtte og pligt til efteruddannelse/supervision. Også adoptanter får ret til faglig støtte.

Det fremgår af § 66e at egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk.1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Der er tale om videreførelse af gældende ret. I bemærkningerne præciseres, at i de situationer, hvor flere børn/unge, der har ensartede problematikker, bor i samme bygning med fællesarealer, fastansat personale, fælles ledelse mv., vil det tale for at der er tale om opholdssteder/institution (gokendes af socialtilsynet) frem for egnede værelser (konkret godkendelse af kommunen).

L8 er vedtaget i december 2018 med ikrafttræden den 1. juli 2019. Dog vil nugældende regler fortsat finde anvendelse i eksisterende anbringelser i allerede godkendte plejefamilier.

B. Konsekvenser for Familieplejen

Familieplejen har i alt 368 anbragte børn/unge i 277 plejefamilier, heraf 44 netværksfamilier. Derudover er der 111 børn i aflastning i 69 aflastningsfamilier.

I Aalborg Kommune anbringes der ca. 60 børn/unge årligt i ca. 50 plejefamilier. Det betyder, at der fra ikrafttrædelse af loven juli 2019 skal ca. 20-25 familier gennem et intensivt opstartsforløb – 2020 og frem ca. 50 familier årligt. I Familieplejen i Aalborg Kommune er der ansat 12 familieplejekonsulenter – 8 der varetager supervisionen i de ordinære plejefamilier, og 4 (ikke fuldtid) der varetager supervisionen og godkendelser i netværksplejefamilier (Familieplejen er beskåret med en stilling pr. 1.1.2019).

Jf. Servicelovens §66 c stk. 1 nr. 1-4 skal kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for barnet eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sørge for, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse om plejeopgavens omfang. Aalborg kommunes serviceniveau ligger på 6 supervisioner årligt pr. familier, derudover er der ca. 30-35 plejefamilier, der modtager en forstærket indsats (fx øget supervision, marte meo forløb, etc.).

Jf. Servicelovens §66 c stk. 2, skal støtten jf. stk 1. være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. det første år af anbringelsen. Konkret betyder dette, at man som plejefamilie ifm. alle nyanbringelser skal tilbydes 24 timers undervisning, som bygger oven på den viden der er givet på grunduddannelsen, som varetages af Socialtilsynet. Undervisningen skal påbegyndes senest 6 måneder efter anbringelsen – under hensyntagen til anbringelsen – og være afsluttet senest 12 måneder efter anbringelsen.

Socialstyrelsen har sammen med VIA og VABU (Videnscenter for Børn og Unge – Center for Familiepleje – Københavns Kommune) udarbejdet et koncept bestående af 5 grundmoduler og 10 tilvalgsmoduler, som er muligt at målrette den enkelte plejefamilies behov. Alle kommuners familieplejekonsulenter tilbydes uddannelse i ovenstående (indledningsvis er der 180 pladser, som skal fordeles til familieplejekonsulenter over hele landet) m.h.p. at familieplejekonsulenterne i de respektive kommuner skal kunne varetage undervisningen af plejefamilierne efterfølgende.

I efteråret 2019 skal familieplejekonsulenterne i Aalborg kommune således på kursus i Socialstyrelsens opstartsforløb. Omfanget heraf er foreløbig sat til en varighed af 5 dage, herudover e-learning og aktiviteter mellem kursusdagene.

Ovenstående betyder, at vi kan estimere at skulle bruge gennemsnitligt 1200 ekstra timer årligt alene på undervisning af plejefamilier, hertil kommer forberedelse, etc. Vi estimerer samlet set, at faciliteringen og administreringen af det nye lovgrundlag for så vidt angår uddannelse- og kursusaktivitet for plejefamilier samlet set vil kunne udgøre en fuldtidsstilling.

Ifølge Servicelovens §66 c stk. 3 indførelse af krav om, at supervisionen skal gives af en person, som ikke aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien.

I 2016 blev det politisk besluttet, at alle kontrakter udarbejdes for en 3 årig periode (dog ikke + 16 år og efterværn). Dette for at skabe mere ro i anbringelsen samt give plejefamilierne mere økonomisk stabilitet. Estimeret er der ca. 160 kontrakter årligt som skal genfastsættes.

Familieplejen har besluttet at placere vederlagsfastsættelsen i "matchgruppen", hvilket i praksis betyder at honoreringen trækkes væk fra familieplejekonsulenten der giver plejefamilien supervision.

I denne forbindelse flyttede man en medarbejder fra "supervisionsgruppen" til "matchgruppen". Der forventes ikke et yderligere ressourceforbrug ved denne ændring.

De kommende lovændringer er drøftet i regi af 6-by-ledermøde for ledere af Familieplejeafdelingerne i landet, og ovenstående beskrivelser af vores tanker om forvaltning af lovområdet er afstemt i 6-by-regi.

C. Økonomiske konsekvenser

De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget skønnes at medføre en årlig merudgift på 7,3 mio. kr. på landsplan. I Aalborg Kommune svarer det til ca. 250.000 kr. Det forventes, at der vil være DUT kompensation, men henset til opgavens art, tidsforbrug pr. plejefamilie sammenholdt med antallet af plejefamilier i Aalborg Kommune, vurderes det vanskeligt at opfylde lovens krav og ambitioner inden for denne økonomiske ramme. På nuværende tidspunkt er det dog ikke muligt at vurdere, hvor stor afvigelsen mellem den faktiske merudgift og DUT kompensationen vil være, da Styrelsens opstartsforløb samt de krav der stilles til et intensiveret opstartsforløb og udgifter til opstartskurser/-moduler endnu ikke er endelig kendte. Såfremt den nye lovgivning kræver yderligere indsats end der er DUT kompensation til, vil familieplejen prioritere i øvrige opgaver i dialog med familiegrupperne.